

חגן פורת

"אבא! היכן המדינה?"

לגדי עזרא הי"ד,

האהב והאהוב!

אשר כה אהב את ה' אלקיו ואת תורתו, בכל לבבו, נפשו ומאודו, ואשר
כה אהב את משפחתו וחבריו, את עמו, את מדינתו ואת גלית חברתו -
אותה עמד לשאת לאישה.
ומתוך כל האהבות האלה עלה ונתעלה, ומסר נפשו על קידוש ה' לקיים
בעצמו:

"על כן עלמות אהבך" (שיר השירים א', ג') - אל תקרי עלמות, אלא על -
מות שנאמר: "עליך הורגנו כל היום" (תהילים מ"ד, כ"ג)
(מכילתא דר' ישמעאל בשלח, מסי' "דשירה בשלח", ג').

*

לזכרו של גדי אשר ידע אהבה כה עדינה, ואשר גילה בחייו ובמותו את
סוד הנתינה מוקדש מאמר זה: "אבא! היכן המדינה?"

*

"מעשה באב ובנו שהיו מהלכין בדרך, נתייגע הבן, אמר לאביו: אבא!
היכן המדינה? אמר לו: בני סימן זה יהא בידך, אם ראית בית קברות
לפניך הרי המדינה קרובה לך"
(מדרש שוחר טוב תהילים, כ').

אמנם, לפי פשוטו של מדרש "המדינה" היא עיר הבירה, ובית
הקברות הסמוך לעיר, מציין את הקירבה הגיאוגרפית אליה, אך עם
זאת, אי אפשר להתעלם מצפונות המדרש, ההולמים כל כך את מושגי
ימינו, ומשווים מימד מיוחד ליחס שבין "יום הזיכרון" ו"יום
העצמאות" הבאים לקראתנו.

הדרך לתקומת מדינת ישראל הנפרשת על פני אלפי שנות גלות, הינה
כה ארוכה ורצופת תלאות, עד כי אין פלא שמתייגע הבן ושואל: אבא,
היכן המדינה? תשובתו של האב לא באה ללמד רק על **סמיכות המקום**,
בין העיר לבית הקברות, אלא גם על **סמיכות הזמן**.

הדרך למדינה כרוכה במסירות נפש ובקורבנות. "אין כובשים את ההר אם אין קבר במורד". אך דווקא לכן, יקרה המדינה שקמה בדם בניה כפל כפליים, והאחריות לדמותה מחייבת שבעתיים.

צוואה אחרונה

דברים מעין אלה כתב שלום קרניאל הי"ד, ימים ספורים לפני נפילתו ב"שיירת העשרה" בדרכו לגוש עציון בתש"ח, והם מהדהדים באוזנינו כצוואה אחרונה: "המאורעות שפרצו בארץ עם ההכרזה על המדינה היהודית, לא באו לנו בהפתעה. חששנו תמיד כי לידת המדינה העברית תבוא מתוך קורבנות אדם ורכוש, והנה באו הדברים. אולם, הפעם שורת ההכרה כי דמנו לא נשפך חינם. הדם שניתן לנו לעת הזאת, דם הברית הוא בחבלי לידה של שחרור המולדת. הננו תפילה שברית זו הנכרתת כעת בין הישוב והארץ בדם המגנים, תהיה לברית עולם. "ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם אמר ה' אלקיך" (עמוס ט', ט"ו)". שלום וחבריו לא זכו אמנם להגשמת תפילתם באותה שעה. גוש עציון הבודד והנצור נפל ממש על סף תקומת המדינה, בד' באייר התש"ח, ועל שפתי לוחמיו הסיסמא שהפכה לשבועה - "נצח ירושלים". אך תפילתם ומסירות נפשם של אנשי - לוחמי תש"ח, לא הייתה לשווא. ובזכותם קמה מדינת ישראל, בחסדי ה' יתברך.

החוב

ההתחייבות לא לשכוח את הנופלים, אינה נוסטלגיה, ואף לא יחס של כבוד למתים בלבד. עיקרה הוא למעננו, החיים, למען כבודנו אנו, למען תהיה דמות המדינה ראויה לאלה שמסרו נפשם למענה. ביטוי נוגע ללב לתחושה זו נמצא אצל רחל נגב, מלוחמות הפלמ"ח.

החוב

א-לִי! עֲזֹר לִי	בְּשָׁנַת תַּשׁ"ח נָתַנּוּ לִי
לְזָכוֹר מֶה-	הַבְּחוּרִים
נָתַנּוּ לִי הַבְּחוּרִים בְּתַשׁ"ח.	בֵּית וְשָׂדֶה
לֹא לְשָׂכֹחַ אִיךָ	שִׁי.
שָׂאֲבוּ לִי מִיָּם בְּנַפְשָׁם	אֲז הִרְמַתִּי כָּל חַיֵּי מִשָּׂאת
מִן הַבוֹר	כָּל חַיֵּי אֲמֹרְתִי אֲז
וְאֲנִי שְׁתִּיתִי	לְתַת.
וְאָחִי	---
---	אִינִי יִכּוֹלָה
לְעוֹלָם לֹא אוֹכַל לְשָׁלֵם	לְהַחְזִיר אֶת הַחֹב
אֶת הַחֹב --	מִשָּׁנָה לְשָׁנָה
אֲלוֹקִים, תֵּן לָהֶם אֶתְּהָ	גִּדְל הוֹנִי לְבִלֵי הַכֹּר
מֵאוֹצְרֶךָ הַטּוֹב	מִשָּׁנָה לְשָׁנָה אֲנִי עֲנִיָּה
לְבְּחוּרִים	יֹתֵר וְיֹתֵר
אֲשֶׁר מִתַּחַת לְאֲבָנִים	עֲנִיָּה עַד כָּאֵב
הַלְּבָנוֹת.	עֲנִיָּה עַד חֲרָפָה --

"ודגלו עלי אהבה"

זהו פשר ההצמדה, בין שני ימים טעונים אלה: יום הזיכרון ויום העצמאות. רק אם נדע להפנים בנפשנו, את מקור מסירות הנפש ולחשוף את ה"הוד שבתפארת" ביום הזיכרון, יעלה בידנו לבנות את ה"יסוד שבתפארת" שביום העצמאות, ולהרים אל-על את דגל "תפארת ישראל".

או אז לא יהיה לנו יום העצמאות, רק יום של פטישי פלסטיק, "נפנף" ו"מנגל", "במות ישחק" (עמוס ז', ט') וליצנות תפלה עד זרא, אלא יום שיש לחוג אותו בגיל וברעדה:

כִּי יֵשׁ יוֹם בּוֹ יוֹנֵף אֶל-עַל דְּגָלָנוּ בְּזֶךְ וּבְזַחַר
וְיַעֲטוּף כְּטִלִית אִמָּה נְאֻסָּפֶת אֶל עִזֵּי לְבָבָה.
לְבָן וְתַכְלֵת דְּגָלָה, כְּלִבְנֵת הַסְּפִיר וּכְעֵצֵם הַשְּׂמִימִים לְטָהָר,
וְעֲלִיו צְבָאֵי צְבָאוֹת פָּנִים וְשִׁמוֹת---
וְדַגְלוּ עָלַי אֶהְבֵּה.